

Grundloven anvender udtrykket en handling, der »i almindeligt omdømme« gør en person uværdig til at være medlem af folketinget. Herom siger professor Max Sørensen (anf. værk pag. 82):

»Det er efter grundloven ikke afgørende, om den pågældende har sine vælgeres tillid. Det kan f.eks. tænkes, at en lovovertrædelse er begået for at fremme visse lokale interesser, og at vælgerne i den pågældende kreds derfor bedømmer forholdet med nogen sympati. Dette er dog irrelevant, idet grundlovens § 30 henviser til, hvad der i »almindeligt omdømme«, det vil sige den almindelige offentlige mening, medfører uværdighed. Da spørgsmål om valgbarheden afgøres af folketinget . . . er det folketinget selv, der må gøre sig til eksponent for det almindelige omdømme.«

Ordene »i almindeligt omdømme« blev under behandlingen i folketinget indsat i grundlovsforslaget af 1939 for at give bestemmelsen »objektivitet« (Folketingets forhandlinger 1938-39, sp. 3383), og på denne baggrund har et tidligere udvalg til valgs prøvelse udtalt:

»Heri ligger efter udvalgets opfattelse, at det vil være ønskeligt, at valgbarhedsfortabelse kun sker i tilfælde, hvor der er bred eller nogenlunde bred enighed herom.«

Spørgsmålet, om der af folketinget burde søges opstillet faste *retningslinjer* for dets bedømmelse af handlinger, for hvilke medlemmer af folketinget er straffet, har tidligere været drøftet i udvalget for forretningsordenen og i udvalget til valgs prøvelse. Der var imidlertid enighed om, at noget sådant ville kunne kritiseres, idet et folketing ikke ved opstilling af sådanne retningslinjer kan binde hverken sig selv eller kommende folketing, hvortil kommer, at eventuelle retningslinjer vanskeligt kunne tænkes grundet på andet end straffens karakter og omfang, hvad der ville være dårligt stemmende med grundlovens udgangspunkt, hvorefter *folketingets afgørelse af valgbarhedsspørgsmålet forudsættes truffet efter en vurdering af den konkrete handling*.

13. Om *tidligere tilfælde*, hvor medlemmer af folketinget er blevet straffet, bemærkes:

For det første har *udvalget* til valgs prøvelse i årenes løb behandlet en række tilfælde, hvor det ikke fandt, at de pågældende havde mistet deres valgbarhed, og hvor udvalget derfor ikke gjorde indstilling om fortabelse af valgbarhed, men redegjorde for sagerne i beretninger.

For det andet har *tinget* i 3 tilfælde taget *særskilt* stilling til valgbarhedsspørgsmål:

(1) Et medlem, der var idømt straf af fængsel i 40 dage for overtrædelse af bankloven, af aktieselskabsloven samt straffelovens §§ 296 og 302 (vildledende regnskabsaflæggelse, uordentlig bogføring m.v.). Udvalget til valgs prøvelse indstillede i en betænkning (Folketingstidende 1956-57, 2. samling, tillæg B, sp. 77), at den pågældende skulle anses for at have fortabt sin valgbarhed. Folketinget vedtog med 136 stemmer, mens 6 undlod at stemme, udvalgets indstilling. (Folketingets forhandlinger 1956-57, 2. samling, sp. 886).

Som det fremgår af den afgivne betænkning, var der i det daværende udvalg til valgs prøvelse enighed om at anlægge en streng bedømmelse. Det hedder således i udvalgets betænkning (Folketingstidende 1956-57, 2. samling, tillæg B, sp. 78):

»Det er udvalgets opfattelse, at det for hele det politiske livs sundhed er absolut nødvendigt, at folketinget udviser den yderste påpasselighed ved sådanne afgørelser, således at der ikke fra befolkningens side kan rejses den mindste tvivl om de enkelte folketingsmedlemmers hæderlighed, nøjagtighed og omhyggelighed i alle økonomiske spørgsmål eller om, at de på det nøjeste overholder de lovbestemmelser, som de selv eller tidligere medlemmer har gennemført.«

(2) Et medlem, der var idømt hæfte i 30 dage samt frakendt førerbeviset i 2 år, dels for overtrædelse af færdselslovens § 69, stk. 1, jfr. §§ 24, stk. 1, 25, stk. 1, 35, stk. 1, og 36, stk. 2, og dels for overtrædelse af straffelovens § 241 og § 249, stk. 1 og 2 (uagtsomt manddrab).

I dette tilfælde indstillede et flertal i udvalget, at den pågældende skulle anses for at have mistet sin valgbarhed, mens flere mindretal ikke fandt, at dette var tilfældet. (Folketingstidende 1972-73, tillæg B, sp. 69).